

46.31

KÖNYVTÁRI

híradó

MEGJELENIK HAVONTA

III. évfolyam, 3. szám

1958. március

A tanácsköztársaság győzelmének 39 évfordulójára.

- Nagy magyar írók a proletárforradalomról. -

Ady néhány héttel a magyar proletárforradalom győzelme előtt hunyt el. Emőd Tamás, egykori "Holnap"-os harcostársa, benső barátja és rajongója, kinél jobban kevesen ismerték Adynak, a "jövendő fehérrei", a proletárok első nagy magyar költőjének gondolatait, így írt a munkáshatalom győzelmének másnapján:

"Ady ezt a forradalmat akarta és hitte, olyat, amelyet Petőfi-írt fel a pirosló zászlóra, amelyet ez a szó jelentett: Világ-szabadság! a proletariátus nagy, igazi, mindent átöntő forradalmát, amit eltussoltak az írástudók..."

/Szinházi Élet 1919 márc.30./

Krudy Gyula a diktatura első hónapjában az írókra váró nagy feladatokra gondol:

"Hová tegyük a régi Magyarországot, melyet a háboru derékiig belecsúszott a földbe, hogy a mindent megváltó forradalom végleg elseperje a bűzös hullákat? Hol vannak az új írók, akik a forradalmat úgy megírják, hogy mindenki örömét lelje benne? Itt tíz esztendőig nem lehet egyebet írni, mint Magyarország mostani történetét. Korunkról, az új világ születéséről könyvtárakat kell összeírni, hogy mindenki megérthesse, hogy mi történt itt: csoda-e, vagy emberi akarás?"

/Magyarország 1919 márc.25./

Móricz Zsigmond ezt írta:

"A régi tudomány, a könyvek, az újságok, nyomtatványok a kapitalista világ zsarnokságát szolgálták. A mai újságok, füzetek, röpiratok, tudományos könyvek a világszabadság új boldogságát építik fel. A régi tudomány fekete volt, az új tudomány vörös. A fekete tudomány zsarnoki hatalom volt. A vörös tudomány vörös, felszabadító hatalom lesz."

/Semogyi Vörös Újság
1919 ápr.15./

Móra Ferenc az ellenforradalom elnyomására meghirdetett vörös terrorról szól egyik cikkében:

"Proletárdiktatúránk első hetén túl vagyunk. Talán sohasem volt a történelemben még diktatura, amely ilyen megalkuvástalanul kemény, mégis ilyen istenien embereges lett volna. A diadalmas proletariátus nemcsak fenyeget, hanem ígér is: emberi megélhetést mindenkinek, aki beéri azzal, amit becsületes munkával megkereshet, irgalmatlan halált annak, aki mocanni mer az új világrend ellen... mindenki tudja, hogy a fegyver komolyan meg van töltve. A proletariátus nem vére szomjas, hanem bölgségre s abból mindenkinek juttat annyit, amennyi megilleti."

/Szegedi Napló 1919. ápr.1./

= o = o = o = o =

Pártunk alapszervének taggyűlése a kerületi könyvtárak politikai munkájáról.

Alapszervünk februári taggyűlésén foglalkozott a kerületi könyvtárak politikai feladataival. Megállapítottuk, hogy a kerületi könyvtárak szükségszerűen végeznek politikai munkát. Már a Horthy-rendszer alatt is felismerték ezt és a fennmaradt jegyzőkönyvek stb. szerint az akkor működő hét fiókkönyvtár feladatának szabták meg a "keresztény nemzeti szellem" az irredentizmus, a szovjetellenesség ideológiájának terjesztését.

Ma a munkáshatalom idején népművelési jellegénél fogva 42 kerületi könyvtárból álló könyvtárhálózatunknak szintén vannak politikai feladatai. A referátum ezeket így határozza meg:

1./ Könyvtárainknak ki kell vonni részüket abból a munkából, mellyel népi állá munk és a párt vezetése iránti bizalmat megszilárdíthatjuk és fokozzuk.

2./ Politikai felvilágosító munkával kell segíteni pártunk és kormányunk harcát a nacionalista, szovjetellenes, revizionista nézetek ellen, melyek az ellenforradalom következtében újult erővel jelentkeztek.

3./ A marxizmus-leninizmus tudományos elméletének elsajátításával és annak szellemében igyekezzünk olvasóink művelődését és szórakozását biztosítani. - Az előadó hozzáfűzte, hogy mindezek egymástól el nem választható követelmények.

A referátum különleges figyelmet fordított a párttagok és pártönkivüli könyvtárosok kapcsolatainak kérdésére: "Biztosak vagyunk abban, hogy mindenütt kialakítható olyan kapcsolat, melyben minden vitás kérdést őszintén megvitatunk."

A beszámoló számos szakmai problémát is érintett, a szervezőmunka, az olvasószolgálat kérdéseivel foglalkozott. A kommunista

könyvtáros magatartásával kapcsolatban leszögezte, hogy 1./ meghallgatni kell és nem elhallgattatni az olvasót, 2./ nem szabad megfélemlíteni arról, hogy egyetlen beszélgetéssel senkit nem győzhetünk meg, 3./ legyünk szorényok, tanulni is, nemcsak tanítani akarunk.

14 hozzászólás hangzott el, a könyvtári élet szinte minden területéről szó esett. Számosan foglalkoztak a gyermekkönyvtárak problémáival, az ifjúság könyvtári nevelésével. Többen szóvártették, hogy ezekről a kérdésekről nemcsak a kommunisták között, hanem a pártönkivüliekkel együtt is vitatkozni kellene, s ehhez minél előbb meg kell találni a pártszervezetnek az alkalmat. - Szó esett arról, hogy bár az ellenforradalom szovjetellenes uszításának átmenetileg az volt a következménye, hogy a szovjet könyveket kisebb mértékben kölcsönözték, /a kizárólagosan jó szovjet művek iránt folyamatosan megvolt az érdeklődés/, a haladó és ezen belül a szovjet irodalom tekintélyének helyreállítása körül mégis van még teendő. - Utaltak arra, hogy egyes helyeken előjegyzéseket vesznek fel az ideológiai művek /Marx-Engels, Lenin, stb./ iránt érdeklődőktől, mert a rakátron levőket kikölcsönözték, ugyanakkor más könyvtárakban jelentékeny számban sorakoznak ezek a művek a polcon, és, a hálózati duplumban. - Komoly hiányosságok vannak az 1957-es év könyvbészterzésében. Kizárólag elméleti műveket kis példányszámban, vagy egyáltalában nem vásároltak, ugyanakkor antikváriumokból selejtelek is bekerültek a raktárba. -

A taggyűlés 1./ a pártcsoportok feladatává tette, hogy a pártönkivüli könyvtárosokkal megbeszélje a taggyűlésen felvetett főbb problémákat, 2./ elhatározta, hogy néhány hónapon belül ismét napirendre tűzi e kérdést, vizsgálat alá veszi azt, hogy mit valósítottunk meg előkitűzéseinkből.

Pártszervezetünk vezetősége, tagsága azuton kéri könyvtárunk egész kollektíváját, segítsen, hogy a kitűzött feladatokat minél eredményesebben végrehajthassuk.

& = & = & = & = &

Magyarország határainról. -
A szovjet emberek műveltségéről.

/A január 29.-i könyvtári vita ismertetésének befejező része./

Előző számunkban adtuk a beszélgetés során felmerült első két főkérdésnek az ismertetését. Ide a harmadik és negyedik probléma:

3./ Kalmár elvtárs rámutatott arra, hogy az ellenforradalmi uszítás egyik leghatásosabb fegyvere az irredentizmus; megvetés és gyűlölet szítása a szomszéd népek ellen, a velük szemben állított területi követelések.

A határok kérdésének felvetésével csaknem egy évszázada vezetnek félre a magyar népet.

1914 előtt "Nagy-Magyarország" volt, de a magyar millióknak ebből csak a nyomor jutott: 3 millió magyarnak kellett munka és kenyér híján kivándorolnia. Hogy eltereljék a nyomor igazi okáról a nép figyelmét, 1914-ben rablóháborúba vitték bennünket. Észak-Olaszország, Montenegró, Ukrajna földjéért, a román petróleumföldekért kellett milliányi embernek meghalnia. - 1919-ben rájött a magyar nép, hogy itt vannak a földek, a tízezer holdak, a gyárak, a természeti kincsek, melyeket el kell hódítani kizsákmányolótól. Akkor a magyar proletárforradalmat leverték. - A Horthy-rendszer alatt a "3 millió koldus országa" voltunk. - Hogy a népnak eszébe ne jusson: a nagybirtokokat kell felosztani - minden bajért Trianont okolják. - Most ugyan azok, akik emberöltőkön át vezették félre a népet és vitték be két véres háborúba, megint a határok elmozdításával akarják elhitetni velünk, hogy ők népünk jóakarói, elfeledtetni, hogy amikor a "Mindent vissza!" jelszavát kiadják, a nép megtévesztésével saját hatalmukat és vagyonukat akarják vissza. Valójában ma, amikor baráti szocialista országok vesznek körül, sem a határontúli magyarság helyzete, sem történelmi okok nem indokolják a határok kérdésének felvetését. Még a burzsoa történetírók szemével nézve sem lenne ez jogosult.

a./ A történelmi okok önmagukban sem indokolják ezt, 1936-1945 közt a világ gyűlöletét és utálatát kiváltó német-fasiszta területtrablók oldalán, a hitleri agresszió által lerohant országok ellen harcolva vettünk részt a második világháborúban. Csehszlovákia ellenállt, Jugoszlávia harcolt, a román nép is ki tudta szakitani magát a német imperializmus fojtogató öleléséből és nyolc hónapig fegyveresen harcolt ellene, Bulgária kitartott semlegessége mellett, majd ugyan-csak résztvett az antifasiszta háborúban. Mindezen országok földrajzi helyzete ugyanolyan, vagy rosszabb volt, mint a miénk.

A mi csapataink 1945-ben is a háború meghosszabbításában vettek részt. Ezekután kötöttük meg 1946-ban a békét a Szovjetunióval, Angliával, Franciaországgal, az U.S.A.-val.

Mindennek csak 12 esztendeje.

S ezekután, 1956-ban Budapest utcáin ugyanazok a fasiszta háborús gyujtogató erők kerekedtek felül néhány napra, amelyek nem is oly rég ronlásba döntötték népünket.

b./ A magyar, a szerb, stb. volt uralkodóosztályok által mesterségesen szított, nemzeti gyűlölködésnek ma azért sincs erkölcsi alapja, mert ezekben az országokban nyoma sincs annak a nemzeti elnyomásnak, mely a közel- és táv múlt időket jellemezte.

A határontúli magyarság éppoly egyenjogúságot élvez, mint a hazai szlovákság, román és egyéb nemzetiségi csoportok nálunk.

Soha olyan baráti környezetben nem élt a magyarság, mint napjainkban. Ennek fényes bizonyossága volt az ellenforradalom és az azt követő idők segítsége. A legnehezebb időkben, amikor nem volt szentünk; kenyérünk; világításunk, cigaretánk, gyertyánk, stb., bulgár cigaretára lengyel gyufával gyujthattunk rá, szovjet szénnel, szovjet búzá-

val sütöttünk kenyeret, csak árammal világítottunk, román sóval, petróleummal főztünk...

4./ A szovjet emberek műveltségi színvonaláról is szó esett. Volt, aki egy klássé a cári orosz állapotokról rögzített /Horthyék által nagyon is rögzített/ kép alapján beszélt erről.

Sok érdekeset mondott el válaszában Kalmár elvtárs. A közel-múlt hónapokban szerzett szovjetunióbeli élményeiből említett néhányat. A szovjet emberek szokásairól, öltözködéséről, étkezéséről, szórakozásairól.

A magyar kommunista újságíró számadására még ráfoghatják kételkedő emberek, hogy akarva-akaratlanul elfogult. Kalmár elvtárs igen színes élményeinek ismertetése helyett engedtessek meg, hogy egy amerikai kollégájától idézzünk.

William Randolph Hearst, az amerikai újságkirály, többszörös milliós ault őszel járt a Szovjetunióban. Ő is írt a szovjet emberek műveltségi színvonaláról. A "vörösek" iránti jóindulata elfogultsággal őt senki sem vádolhatja.

Íme, mit írt a műveltségi fok keresztmetszetét jelentő szovjet iskolázásáról:

"Az első látvány, mely Moszkva fölé érve szembetűnik, nem templomtorny, vagy hivatali épület, hanem a moszkvai egyetem központi épülete a Lenin-hegyen... tízenöttször akkora, mint a new-yorki Columbia-egyetem... A 30 emeletes orosz-gót stílusban készült épület, tetején, mint az Empire State Buildingen televíziós adó. 36 további egyetemi épület, 6000 tanulószoba, 200 lakás egyetemi oktatóknak, a könyvtárban több mint 1.000.000 kézirat, 33 olvasótorn, klubok, tornatermek, ebédlők. Az orosz diákok úgy eszik benne a kaviárt, mint a mi amerikai "prof"-jaink a tejeskávét, 12 fakultás 26.000-30.000 hallgatóval, 766 további egyetem és főiskola a többi orosz városban, plusz 2.766 kutatóintézet, valamivel több mint 2.000.000 hallgatóval, további kétfélmillió szakfőiskolás... 7-től 17 évig minden szovjet gyermek számára kötelező az iskola - 300-tól 600 rubelig terjedő ösztöndíjak a főiskolásoknak...

A közoktatás színvonalának emelése minden szovjet ember közös gondja. Az átlag szovjetembert épp annyira érdekli az oktatás, mint más országokban a divat, a sport, vagy a börze érdekli az embereket."

Mindezt amerikai nagytőkés-újságíró írta le. Folyóíratostályunkon az eredeti olvasható angol, sőt francia nyelven is /utóbbi a Le Monde 1958. január 24-25.-i számában/.

Mindent összevéve, a január 25-i beszélgetés igen hasznosnak bizonyult. Megmutatta, hogy számunkra, kommunisták számára nincs "kérdéses kérdés", hogy a nép oldalán, a munkáshatalom mellett álló, vele együttműködő pártunkon kívüli kartáraink sem aggályoskodnak, hogy a szívükön fekvő problémákat nyíltan rejevessék.

Nem tekintjük lezártnak a vitát. Ismertetésünkben a felvetett kérdéseknek és válaszoknak is leghasznosabb kivonatát adhattuk. Pedig maradt még vitatkozni való a kétórás baráti eszmecsere után. Azon lesz szakszervezetünk, hogy hasonló színvonalas találkozóra mihamarabb sor kerüljön.

R.L.

Ebben a hónapban

jubileumi évfordulóhoz érkezett a Nemzetközi Nőnap. Fél-századdal ezelőtt, a new-yorki nőmunkások által lefolytatott sztrájk után határozták el a nemzetközi nőmozgalom vezetői, hogy évente egy napot a nők felszabadításának és egyenjogusításának jegyében nőnappá nyilvánítsanak.

Az elmúlt évtizedek Oarca nem vált eredménytelen. Számos kapitalista országban is kivívták a nők választójogát és eredményeket értek el a gazdasági egyenjogusítás terén is. A nők teljes gazdasági és politikai egyenjoguságát ma mégis csak a szocialista országok alkotmánya biztosítja.

A magát nálunk kulturáltabbnak minősítő Svájcban, hogy csak egy nyugati példát említsünk, a nőknek még ma sincs választójoguk. Egy, az ellenforradalom alatt Svájcba disszidált könyvtáros kolleganőnk leveléből azt is megtudtuk, hogy a svájci könyvtárak nődolgozói ugyanazért a munkáért a férfidolgozók bérének felet "élvezik".

Ma a nemzetközi nőmozgalom legfőbb feladatának a béke-harc támogatását tekinti. Itt Magyarországon a magyar anyák-ra külön feladat is hárul: az 1956 októberi ellenforradalom eseményei megmutatták, milyen könnyen lehet gyermekeinket a néppel szemben, háborus, sovinszta célok érdekében felhasználni. A magyar anyák feladata, hogy gondosabb, figyelmesebb nevelőmunkával védjék gyermekeiket az ilyen, nemzetünkre és minden egyes emberre súlyos veszélyt jelentő sovinszta fertőzésőtől.

Gassó Ferencné

S a k k e s a p a t u n k

indul a Közalkalmazottak Szabad Szakszervezete versenyén, a tudományos intézetek számára szervezett négyes sakkesapat-versenyben. A tornán minősített sakkozók nem vehetnek részt, így könytelenek vagyunk Biró Györgyöt, Szász Károlyt, Pápay Lajost és Fekete Andrást, erős sakkozóinkat kihagyni. Csapatunk tagjai: Szalai György, Román József, Svientek Sándor, Marát Miklós, Pataki Ferenc, Kozlél Ferenc és Fadgyas István. Első ellenfelünk a Meteorológiai Intézet csapata.

Bikácsi Lászlónét 1957 szeptemberében, Kopos Agnost 1958 február 1.-én az Országos Könyvtárügyi Tanács Gyermekkönyvtári Szakbizottsága tagjai sorába választotta. Zalai Zoltánt a Könyvtárpolitikai és Könyvtárügyi Szakbizottság választotta tagjává.

Március 15.-e száztizedik évfordulóján ...

A századfordulón naggyá nőtt magyar munkásosztály érezte és tudta, hogy ő Petőfi igazi örököse és eszméinek hordozója. Ezt a gondolatot fejezte ki a Népszava 1907. márc. 17.iki számában a munkásköltő itt közölt verse is.

A Petőfi - szobornál.
Írta: Farkas Antal.

Mi nem esküszünk minden évben arra,
Hogy szabadok leszünk!
Az a kérdés se bánt, hogy szabadok,
Vagy hát rabok vagyunk?!

Nem eskü köt bennünket olveinkhez,
Hanem az öntudat,
Nem választunk - mért nem látunk előttünk
Csak egyetlen utat.

Nem egy nap szülte a ma álmainkat:
A bölcsőjük felett
Évezredeknek kinja hullatott
Verejték-cseppeket.

Valóságuk nagy históriáját,
Költő, megálmodád.
Mi már érezzük látjuk és közönytjük
Pirosló hajnalát.

A láz, mi oléd festé a vörös
Zászló diadalát,
Tüztengerré lőn, melynek áradása
Egy világot fog át.

Tűzében elég a mult minden szennye
S a most szent hagyomány,
Egy új világnak boldogabb jövője
Hasad ki a nyomán.

E tűzben fürdik, tisztul meg, Petőfi,
Majd a te alakod,
E tűzben ég le róla minden, amit
Ez a kor rárakott.

Szemét, pókháló, hazug cifraság, rongy
Elég e tűzben és
Lelked nagy álmát ez váltja valóra,
Ez, s nem az esküvés.

Anand: A kuli

A régi indiai legendák emlékét idézi fel az olvasóban Mununak, a kis hegyilakó fiúnak viszontagságos élete. Munu a mai kor gyermeke, bankok, gyárak és autók világában él, de számára a technika előrehaladása nem jelent szebb életet: épp oly kiszolgáltatott, nyomorult, mint ősei voltak. Hiába kerül egyik városból a másikba: San-Nagarból Daulatpurba, onnan Bombaybe, mindenütt embertelenül nehéz munka, éhezés és verés várja. Végül fiatalon, tizenhatéves kora előtt meghal, rövid kis életének minden szenvedésével kora társadalmát vádolva.

Mulk Radzs Anand, a haladó indiai író regényét szórakoztató stílusban, de magas irodalmi színvonalon írta meg. A kulik virágos beszéde, az indiai városok zürzavara, az első sztrájk, az első munkásgyűlés, az egymásnak uszított hinduk és mohamedánok véres összecsapása - mindez alkalmas arra, hogy az olvasók nagy többségének érdeklődését felkeltesse. Romantika, egzotikum, realizmus és politikai állásfoglalás szerencsésen keveredik benne - mindenkinek ajánlhatjuk tehát, 14 éven felül.

/g.i./

Mamin-Szibirják: A kenyér.

A burzsoá család széthullása az orosz irodalomban először Mamin-Szibirják /1852-1912/ regényeiben jelenik meg. A "Kenyer" című műve /Uj Magyar Kiadó, 1951/ azokat a folyamatokat tárja fel, melyek a jobbágyszabadítás után a parasztság tönkremenéséhez vezettek. Egy tehetséges jobbágyparasztság "vállalkozása" - gyáralapítása a regény tulajdonképpeni tárgya - e tekintetben közvetlen elődje az "Artamonovok"-nak. Előadásmódjának frissesége, népi alakjainak mindig felcsillanó, gazdag humora miatt azonban Gorkij művénel könnyebb, szórakoztatóbb olvasmány. Végig ébrentartja az érdeklődést, és annak ellenére, hogy hőseinek életét úgy ábrázolja, mint ellentétes erők szörnyű harcát, melyben a győztes is csak veszíteni tud: igazi szerelmét, tiszta érzéseit veszti el - mégsem tesz az olvasóra leverő, szomorú hatást.

Mamin-Szibirják művei a világirodalom komoly értékei közé tartoznak, de a tájékozatlan olvasó nehezen szánja rá magát, hogy megismerkedjék velük. Sok-sok példa bizonyítja azonban könyvtárunkban, hogy aki egy művét - különösen a "Kenyer"-t - elolvassa, az a többinek is lelkes híve lesz. Erdemes tehát felhívni rá olvasóink figyelmét.

/g.i./

A DAUMIER-KIÁLLÍTÁSRÓL

Daumier-kiállítást rendezni hálás feladat. Mindenki élvezi a nagy francia ötletes meglátásait, maró gunyját és remek rajztechnikáját. Nem is akarok itt Daumier kiválóságairól írni, ezt már igen sokan megtették. Sok cikket, könyvet olvashatunk erről a témáról.

Itt most a könyvtár kiállításairól lesz szó. Felvetem a kérdést, hogy ennyi munkával és szaktudással érdemes-e összesen 2 hétre megrendezni egy ilyen szép kiállítást; nem moziszerű gyorsasággal pecegnek-e nálunk az újabb és újabb benyomások, az Altámira barlangtól, Daumier-ig és Marx Károlyig?

A rendezés technikájában egy üdvös újítást találunk, ami azonban még nincs teljesen kidolgozva. A szűk lépcsőházban nagyon kellemesen hatnak a passe-partout-ra ragasztott és spárgával rögzített képek. Ezek laposan ráfekszenek a falra, díszitenek, de nem foglalnak elő helyet. A kanyargó lépcsőfeljárón, ahol barokk díszek egyenetlenné teszik a falfelületet, ez a megoldás nem vált be. Még a keretezett képek is össze-visszatáncolnak, hol látni őket, hol nem, nyugtalan mozgást adnak és elvönják a figyelmet a tulajdonképpeni lényegről, a képekről. Ezen, az első próbálkozásnál nem egészen sikerült megoldáson esetleg egy alsó rögzítéssel lehetne segíteni.

Különben sok szerencsét kívánunk a további szép kiállítások megrendezéséhez!

S.M.

====

DAUMIER-kiállításunknak sikere volt, napilapjaink is megemlékeztek róla. Megnézte a kerületi és központi pártbizottság néhány tagja is, akik valamennyien meg voltak elégedve és további kiállításokra serkentettek. Abban igaza van S.M.-nek, hogy a képek "táncolnak". Ezen is segíteni fogunk. Valamint azon is - saját tapasztalatainkon okulva -, hogy reprezentatív kiállításainkat, aminő pl. a Daumier is volt, a jövőben hosszabb időre, lehetőleg egy hónapra fogjuk ütemezni.

/A szerk./

====

F A R S A N G I mulatságunk műsora nem váltott ki nagyobb érdeklődést és kevesebben is voltunk, mint azt reméltük, de akik eljöttek, jól érezték magukat. Reggel öt óráig táncoltunk, énekeltünk. Hiányzott megszokott kedvenc italunk, a fekete kávé!

SSSS

A Feldolgozó Osztály február 28.-án bucsuztatta RAJOS LAJOSNÉT, az osztály tisztelt és szeretett S a c i néni-jét, aki tíz évi szorgalmas és lelkiismeretes munka után - tekintettel magas kora - nyugalomba vonult. Zalai Zoltán méltatta Rajos Lajosné munkáját és átnyújtotta a szakszervezet és az osztály ajándékait. - Mindig szeretettel gondolunk Rajos Lajosné munkásságára - mondotta bucsuztatóul Zalai Zoltán - és bármikor örömmel üdvözljük körünkben.

..

Bucus a könyvtártól

Tíz évvel ezelőtt egy tavaszi reggelen léptem a könyvek palotájába, mint dolgozó. Kissé meghatva és elfogódva a könyvek közé, amelyeket kis gyermekkorom óta úgy szerettem. Tíz évig dolgoztam közöttük, szívemen viselve sorsukat, rendjüket, s most bucsuzom.

Bucusot mondok a kedves arcoknak, akiket megszoktam és szerettem és velük együtt dolgoztam s akik együtt éreztek velem kis napi örömeimben és bánataimban.

Bucusot mondok a szobának, ahol annyi időt töltöttem munkában, és figyelemmel kísérhettem a magyar könyv hatalmas utját, amelyet tíz éven át tett, és örömmel és szeretettel fogadtam minden könyvet, mellyel könyvtárunk gazdagodott.

Bucusot mondok a kis Mercedes gépemnek, amelyre olyan nagyon vigyáztam, a Webster lexikonnak, amelynek lapjai most is lilák az ormiger ujjaimtól.

Most kezét szorítok mindenkiivel, bucsuzva, és büszke vagyok ró, hogy tíz évig a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár dolgozója lehettem.

SACI néni

=====

MARX Károly halálának 75. évfordulójára ajánló-bibliográfiát adott ki könyvtárosaink számára a Bibliográfiai osztály Tiszay Andor összeállításában.

.....

Öt kerületi könyvtárban, a 11., 14., 28., 31. és 42.-ben kiállítást rendeztek március 3.-án BAJZA JÓZSEF halálának 100 éves évfordulóján.

..

KÖNYVTÁROS ARCKÉPEK

/Engedjessék meg lapunknak, hogy egymás jobb megismerése érdekében La Bruyere és mások nyomán felelevenítse ezt a műfajt./

SZETU kollega nemrég jött hozzánk, de már sokan ismerik. Családjából többen voltak munkatársaink. Megjelenése tekintélyes, illik egyéniségéhez. Megérkezése után egy héttel már határozott javaslatai voltak olyan kérdésekben, melyeknek megoldásán évekig törtük fejünket.

Tudományos férfiú, nagyrabcsüli munkánkat, hiszen nekünk is szolgálnunk kell, hogy az arra hivatottak nagyot alkothassanak. Szűk neki Macedonia, a sors különös játéka, hogy idekerült. De talán nem vezett el minden, az istenek észrevehetik és akkor... Há nem? Szorgalmas ember, néhány év múlva jó könyvtáros lehet.

..-

MATER NITÁ-nak mindent meg kell bocsátani, hiszen pihenni jön hozzánk, nyugalmat keres. Huga és nővére is dolgozók. Az otthoni gondok után olyan üditő egy kis verseskötet, néhány cédula, egy évfolyam régi ujság. Panasz még nem volt rájuk, pontosan távoznak, könyvtár még nem vittek el.

Egyik unokahuguk nemrég felmondott. A lakásukkal szomszédos Kőménymag Kiszeralónél vezeti az árulistákat. Elégedett, megbízható: még egy szem kőmény sem tűnt el a kezén. Nem szereti.

..-

VIOLA viharok szárnyán érkezett. Magasról pottyant hozzánk, évekkor öszlött. Izgalom fogadta, de két nap után már nem beszélt róla. Évekig tanult, olvasott, dolgozott. Barátokat szerzett. Oszondos, még ma sem értjük, hogyan válik halk szava erőssé és határozottá, ha igaz ügy mellett kell kiállnia. A közösség elfogadta könyvtárosnak s ő erre törekedett. Ma már gyökerei vannak, nem engednék, hogy egy vihar kiszakítsa.

..-

ANG: ELUS olvi szilárdságát mindenki ismeri, legjobban ő maga. Nem tudjuk, hogy rajta kívül neveli-e valaki az olvasókat s így munkáját szinte nincs kihez mérni. Magánélete is a munkáé, nem tékozolja művészetekre, káros szenvedélyekre, társaságra.

Szigoru önmagához és szigoru másokhoz. Ha a szolgálat úgy kívánja, hajlandó tehetségét aprópénzre váltani: mosolyra, fődő és bátorító szavakra, kézszorításra és nyájas érdeklődésre. Ne fogadd el ezt a pénzt: hamisan cseng.

..-

JUV ENUS fiatalsága elpusztíthatatlan. Építeni lehet rá: lendülettel szervez, tervez, ír, beszél, vezet. Szinte gyanus ez a sokoldalúság. Megtévesztő modora van, jópofa: még mindig vagyunk egynéhányan, akik azt hiszik, hogy valamilyen területen maradandóbb munkát is végez majd. Fiatal ígéret marad még öszülő halántékkal és reumás derékkal is. Higyjük el neki, hogy fiatal, amíg csak lehet.

/-t-s/

=====
=====

KIVÁLÓ MŰVÉSZI teljesítményben volt részük azoknak, akik szombaton, március 8.-án este jelen voltak Gerencsér Ferenc cimbalomművész és Fedyszszyn Jan hangversenyén. Nem vagyok zeneértő, de szeretem a zenét és annyit megállapítottam, hogy a művészek és kísérőjük, Kistótyéni Melinda nagy műélvezetet nyújtottak a hálás közönségnek.

Szomorú, hogy a könyvtárunk égése alatt rendezett szép hangversenyen dolgozóink közül alig tizenöten voltak jelen. Pedig a lelkes előkészítésben nem volt hiány. Kulturigényekről beszélünk és saját hangversenyünkről távol maradunk! Még gondosabb előkészítésre és több belső propagandára van szükség, hogy a jövőben ne 90% legyen a nem-könyvtáriak aránya hozzánk képest.

Zalai Zoltán

Élet- és munkakedvvel telve, frissen, mintha nem is tíz hónapos betegségéből felépülve érkezett volna, - tért vissza közénk dr. Fancsali Nelli, hogy erősítse a Budapest multjának adatait hasznoló könyvtári osztagot.

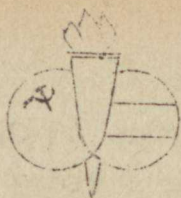
Jól esett tőle hallani, mikor a fogadtatás örömei között, a kartársak a távolléte alatti változásokról, könyvtári eseményekről akartak beszámolni, Fancsali Nelli szinte minden "ujtság"-ra ezt felelte: tudom, olvastam a Könyvtári Hiradóban.

Kedves Fancsali Nelli, köszönjük a spontán elismerést és jó munkát, tartós egészséget kívánunk!

/-e -ó/

HÉT ÚJ MUNKATÁRSAL gyarapodott január 1. óta könyvtárunk: Fülöki Jánosné, Kátai Éva, Singer Mária és Szakmári Istvánné s.könyvtárosokat, Kovács Mihály gépkocsivezetőt, Szép völgyi Nándor könyvkötőt és Oláh Istvánné kerületi könyvtárvezetőt véglegesítették és besorolták állományunkba.

Jó munkát kívánunk valamennyiüknek!

A MAGYAR-SZOVJET BARÁT ÁG HÍREI

A Magyar-Szovjet Baráti Társaság és a Szakszervezeti Bizottság 1958 március 29.-én baráti találkozót rendez a könyvtár dolgozói és szovjet vendégek között.

A MAGYAR-SZOVJET BARÁTSÁG HÁZA műsorából:
/VII.Gorkij fasor 45. Tel: 225-705/

18. A MODERN SZOVJET ZENE /mikrolemezen/
kedd Műsoron: Prokofjev: Péter és a farkas
este 7 óra szimfónikus mese
Vezényel: Razsgyesztvenszkij
BELEPÉS Szöveget mond: Litvinov
DIJTALAN Hacsaturján: Hegedüverseny
Előadja: Kogan L. Vezényel: a szerző
Sosztakovics: X. szimfónia
Vezényel: Mravinszkij
Összekötő szöveg: Szerző I. zenetanár
-
20. OSENDES DON - TYIHJ DON I., II. rész
csütörtök oroszul beszélő új szovjet film
este 6 óra Belépődíj: 3.- Ft.
-
22. AMIKOR SZERETSZ
szombat oroszul beszélő új szovjet film
este 7 óra Belépődíj: 3.- Ft.
-
23. A HATTYUK TAVA
vasárnap szovjet balettfilm - Csajkovszkij zenéje
este 7 óra Belépődíj: 3.- Ft.
-
25. MAKARENKO: SZÜLŐRNEK
kedd előadássorozat - II. előadás az általános
este 6.30 iskolás gyermek neveléséről
-
26. HORVÁTH FERENC ÖNÁLLÓ SZAVALÓESTJE
szerda orosz és szovjet költők verseiből
este 6.30
-
27. BESZÉLGETÉS MŰVÉSZEINKKEL
csütörtök szovjetunióbeli élményeikről.
este 7 óra
-
28. GORKIJ EMLÉKÜNNEPÉLY
szombat Belépés meghívóval
este 7 óra
-
29. EJJELI MENEDÉKHELY - NA DNJE
szombat Gorkij színműve a Moszkvai Kis Színház
este 7 óra előadásában, oroszul beszélő filmen
Belépődíj: 3.- Ft.
-
30. GORKIJRÓL GYERMEKEKNEK
vasárnap mesél: Vihar Magda pedagógus
de.11 óra
este 7 óra A 24. ÓRÁBAN
oroszul beszélő új szovjet film
Belépődíj: 3.- Ft.

A MAGYAR-SZOVJET BARÁTÁG HÁZA nyitva:

kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap 16-22 óráig.

Könyvtár és folyóiratolvasó terem /Gorkij könyvtár/ - érdeklődők részére - a félemeleten nyitva naponta - vasárnap kivételével - 10-20 óráig.

=====

Hazánk felszabadulásának 13. évfordulójára, április 4.-re, kerületi könyvtáraink egységes kiállítási anyagot kapnak a központtól.

SSSSS*

A PETŐFI RÁDIÓBAN 1958 március 7.-én délután 15.50 óraker "Pesterzsébet kulturális életéről" című műsor keretében riport hangzott el a 27. sz. kerületi könyvtárból. A rádiós kocsi 3.-án, hétfőn délután járt nálunk a műsört felvenni, amikor javában zajlott a délutáni forgalom. Először a könyvtár vezetője mondott néhány szót az olvasók foglalkozási megoszlásáról, a könyvállományról és a forgalomról. Azután a riporter olvasókkal beszélgetett. Egy öreg munkás, a Csepeli Vasmű dolgozója nagy szeretettel nyilatkozott a könyvtárosok munkájáról. Egy 14 éves kisfiu elmondta, miért iratkozott be a könyvtárba és ki a kedvenc írója. Olvasóinknak nagyon tetszett a rádió-riport.

V.M.

+*+*+*+*+

A 19. sz. könyvtár februári propagandamunkájából

"A mai angol irodalom" címmel Ungvári Tamás aspiráns tartott jól sikerült előadást a könyvtár modern irodalmi sorozat második programjaként.

Az ifjúság részére "Hazánk történelme regényekben" címmel az ötödik előadás 1867-1918-ig terjedő időt ölelte fel.

"Jó és rossz emberek a mesében" című mesedélután az ifjúsági könyvtáros előadásában - diavetítéssel - a kis alsótagozatu gyermekek részére jelentett nagy élményt.

Szinte állandóan volt nézője - az angyalföldi kulturház bemutató mczijának előcsarnokában - a 19.sz. könyvtár kiállításainak. Legtöbbször a Budapest felszabadulásának dokumentumait színes képekkel élénkített, kivilágított és három tárlóban elhelyezett kiállítását nézték meg. A kiállított könyvek forgalma /Martin: A Duna partján; Russel: A horogkereszt rémtettei, stb./ nagyon emelkedett.

Ezenkívül Wagner emlékére zenei, a Csehszlovák Február tizéves évfordulójára pedig cseh irodalmi művekből rendeztek kiállítást.

/P.T./

Hírek a kerületekből

Március 4.-én tárgyalta a XXII. ker. Tanács a 13. sz. /Budafok/ Szabó Ervin Könyvtár munkáját. A VB. megállapította, hogy a könyvtár nagyban hozzájárult a kerület kulturális színvonalának emeléséhez - azzal, hogy igen széles területen kölcsönöz a kerület olvasóinak. Budafok - Budatétény - Nagytétény mellett most a Baross Gábor telepen fognak könyvtárost létesíteni a tanács segítségével. A későbbiek folyamán pedig Budafok alsó városrészben is terveznek egy kölcsönző állomást.

.x.

Budapest felszabadulásának 13. évfordulójára a Szabó Ervin kerületi könyvtárak a központban összeállított dokumentációs anyagból kiállítást rendeztek.

.x.

A III. ker. 21. sz. /Csillaghegy/ Szabó Ervin Könyvtár megnagyobbítva megnyitott és új rendszerű kölcsönzését megkezdte. Az olvasók szabad polcokról válogathatnak könyveket. A Szabó Ervin kerületi könyvtárhálózatban a VII. ker. 22. sz. könyvtárban van hasonló kölcsönzési rendszer. Az eddigi tapasztalatok szerint az olvasóközönség örömmel fogadta azt, hogy maga válogathat.

.x.

A kerületi Szabó Ervin könyvtárak megkezdték a diafilmek kölcsönzését /eddig 23 könyvtár foglalkozik könyvek mellett filmkölcsönzéssel/. A filmekkel kapcsolatos módszereket és feliratokat a központban beszélték meg az érdekelt könyvtárvezetőkkel. A hozzávaló katalógusokat Szász Károly vezetésével a feldolgozó osztály állította össze.

.x.

A VIII. ker. 3. sz. Szabó Ervin Könyvtár /Szörény-u./ márc. 18.-án érdekes előadást rendez "Az atomkorszak" címen, melynek előadója Öveges József professzor lesz.

.x.

A X. ker. 12. sz. Szabó Ervin Könyvtárban /Füzér-u./ márc. 20.-án Tatay Sándor író előadást tart "Kinizsi Pál" e. művéről, melyen egyúttal a Kinizsi e. filmet is bemutatják.

.x.

A XX. ker. 35. sz. Szabó Ervin Könyvtár /Soroksár/ márc. 13.-án tartotta a KÖNYVTÁR BARATI KÖRNEK alakuló gyűlését.

.x.

"Az ősenber művészete" e. kiállítás reprodukciós anyagából a XVI. ker. 32. sz. Szabó Ervin Könyvtár /Sashalom/, és a XX. ker. 35. sz. Szabó Ervin Könyvtár /Soroksár/ rendez kiállítást március hó folyamán.

.x.

Daumier műveiből összeállított reprodukciós képanyagot mutatnak be a VI. kor. 10. sz. és a XII. kor. 38. sz. Szabó Ervin könyvtárak.

Szalay István

.X.X.X.X.X.X.X.

A kerületi könyvtárak forgalma 1958 elején

A lemorzsolódott /leirt/ olvasók száma volt:

1958 január 1.-én	41.343 fő
1957 " "	40.922 "
1956 " "	30.826 "

A beiratkozott olvasók lemorzsolódása tehát évről-évre növekszik. Az 1958-as évi 41.343 fő lemorzsolódást ugyan csökkenteni kell 3.977-el /az I.sz. könyvtár beiratkozott olvasóállományával, amelyet egyszerre leirtak, mert a könyvtár kísérletképpen rátért az olvasók naptári év szerinti nyilvántartására/. Eszerint az 1958-as lemorzsolódás reálisan 37.366-ra csökken. 1956 elején az olvasók 26.6 %-a morzsolódott le, 1957 elején /az ellenforradalom hatására/ 35.1 %-a, idén csaknem ilyen magas az arány: 33.1 %.

A beiratkozott olvasók száma a következőképpen alakul:

	Beiratkozott olvasók száma:	Gyarapodás szám:	%
1958. I. hó	78.486	6.925	8.8
1958. II. hó	83.683	5.197	6.2
1956. II. hó	93.913	4.259	4.5

A jelenlegi 83.683 beiratkozott olvasónk száma a két évvel ezelőtti állapottal szemben több mint 10.000-el lemaradt. A kevesebb beiratkozott olvasólétszámmal szemben nagyobb az új beiratkozások növekvése. Ez a növekedés azonban I. hónaptól II.-ig 6.925-ről 5.197-re csökkent; ha ez a csökkenés tovább is ilyen mértékű lesz, nehezen tudjuk idén behozni a lemaradást, holott az 1958-as tervben 10.000-el több beiratkozó szerepel az év végén, mint az elmúlt évben.

A kerületi könyvtárak könyvforgalma a következő volt:

	Összes Könyvforgalom I munkanapra eső forgalom kötet:	%	kötet	%
1958. I. hó	343.841		12.710	
1958. II. hó	324.011	- 5.8	13.490	+ 6.0
1956. II. hó	360.107	-11.1	14.410	- 6.8

A könyvforgalom csökkenése februárban csak a kevesebb munkanap miatt következett be, az egy munkanapra eső forgalom emelkedett. Az 1956. évi februári adatok mögött azonban jelentékeny /több mint 26.000-nyi/ lemaradás mutatkozik.

Évi tervünk szerint az év folyamán a kötetforgalmat 240.000-el emeljük.

Tolnai György

FOGLALKOZÁS AZ IFJUSÁG PROBLÉMÁIVAL

Már több, mint féléve dolgozunk itt a könyvtárban négyen, egyetemi tanulmányainkat tavaly befejezett, ugynevezett állami ösztöndíjas gyakornokok. Helyzetünket meglehetősen bizonytalanak éreztük, sok problémánk volt.

A február 20.-án Révész elvtársnál összehívott értekezlet, melyen az igazgatóság, a párt és szakszervezeti bizottság képviselői mellett résztvettünk mi is, osztályvezetőinkkel együtt, nagyban elősegítette a helyzet tisztázódását. Kérdéseket tettünk fel véglegesítésünk, szakmai továbbképzésünk felől, melyekre Révész elvtárstól megnyugtató választ nyertünk.

Néhány speciális egyéni panasz is felmerült, melynek orvoslására megfelelő elvi döntés született, s ezt az elkövetkező idő gyakorlata reméljük kedvezően valósítja meg.

Az értekezlet hozzájárult ahhoz, hogy sok vélt vagy jogos sérelem felszínre kerüljön, tisztázódjon. A könyvtári munkát az elmúlt hónapokban megszoktuk és megszerettük - így a problémák megoldása után semmi sem zavarja majd munkánkat, melyet igyekszünk legjobb tudásunk szerint végezni.

A gyakornokok nevében köszönöm, hogy létrejött ez a megbeszélés, mely egyébként az első jelentős lépés az ifjuság helyzetével foglalkozó párthatározat megvalósítására, s ezt még előreláthatólag egy sor, a könyvtárban dolgozó fiatalok egyéb csoportjaival való foglalkozás követi.

Gáliczky Éva

Kerületi könyvtáraink a Tájékoztató és Propaganda osztályon előjegyezhetik a MÁTYÁS KIRÁLY, az ŐSZE-és a DAUMIER-kiállítási anyagot, valamint az OKTÓBER-NOVEMBERI ELLENFORRADALOM 21 táblából álló képsorozatot.

Emlékestet rendezett Kisfaludy Károly születésének 170. évfordulóján a 10.sz. ker. könyvtár és a VI.ker. Tanács népművelési osztálya az EDOZ-Kulturotthonban február 21.-én. Prózát, verset; dalokat adtak elő Kisfaludy Károly műveiből kitűnő művészek. Az emlékbeszédet Varga Balázs az Irodalomtörténeti Társaság titkára mondta.

Saját erejéből rendezett Daumier-kiállítást a 38. sz. kerületi könyvtár. Március közepén TAVAZSI KERTI MUNKÁK címmel vonzó kép- és könyvanyagot állított össze. Az eredeti kiállításnak sikere van a Bőszörményi-uton.

FOTO SZOLGÁLAT

Reprodukciós munkákat most már rendszeresen tud vállalni a laboratórium. Térítéses /fizetett/ rendeléseket a Központ kölcsönzőjében kell leadni.

A kerületi könyvtárak munkájukhoz a kiállítási csoporton keresztül rendelhetnek. Kérjük a képek számát és méretét pontosan megadni. A műhelyben fekete-fehér képek készülnek. Negatívokat nem adunk ki, csak másolatot vagy nagyítást.

Ha magán célra kérnek kollégáink munkát, ugyanúgy szerepelnek megrendelőként, mint olvasóink.

Árszabás:

1 felvétel		1.- forint
6x9	nagyítás	1.40 "
9x12	"	2.40 "
13x18	"	4.- "
18x24	"	6.60 "
24x30	"	10.50 "
30x40	"	17.50 "
40x50	"	27.- "
50x60	"	37.50 "

x x x x x x x

A 3. sz. kerületi könyvtár két ankétot rendezett eddig márciusban: 6.-án a Kerepesi uti általános iskolában Mándi Iván mesélt a gyerekeknek "Csutak a színre lép" c. könyvről, 12.-én az Órnagy utcai iskolában tartott ankétot "Március 15.-e az irodalomban" -ról. 18.-án az atomkorszakról tart előadást Öveges József egyetemi tanár, Kossuth díjas.

x x x x x x x

Közösségünk két babával; Hont Péterkével és Leskóvár Marikaval szaporodott. Nekik és szüleiknek jó egészséget kívánunk.

x x x

A szerkesztésért és kiadásért az intézetvezető felel. Budapest, Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár sokszorosítása. Szerkeszti és kiadja a Tájékoztató és Propaganda osztály.